

Sygnatura akt II K 378/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Sokółce w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSR Michał Czapka

Protokolant Agnieszka Szarkowska

przy udziale oskarżyciela publicznego S. B.

po rozpoznaniu dnia 21 sierpnia 2015 roku w S. na rozprawie sprawy:

A. K.

urodzonego (...)

w S.

syna J.

oskarżonego o to, że: I. w dniu 02.04.2015 r., przez drogowe przejście graniczne w K., sprowadził na terytorium kraju, bez dopełnienia obowiązku celnego polegającego na przedstawieniu organowi celnemu i zgłoszenia celnego, towar nieoznaczony znakami akcyzy, w postaci 5000 paczek papierosów różnych marek, przez co naraził na uszczuplenie należności celne w kwocie 4164 zł oraz podatki w łącznej wysokości 102556 zł, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 21308 zł oraz podatek akcyzowy w kwocie 81248 zł,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 86 § 4 i 1 kks w zb. z art. 63 § 6 i 2 kks w zb. z art. 54 § 2 i 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks

II. w dniu 02.04.2015 r. na drogowym przejściu granicznym w K. osobom upoważnionym do kontroli celnej utrudnił jej przeprowadzenie w ten sposób, że nie zastosował się do wydawanych przez funkcjonariuszy celnych poleceń

to jest przestępstwo skarbowe określone w art. 94 § 2 kks.

orzeka

1. Oskarżonego: A. K. uznaje za winnego popełnienia zarzuconego mu w punkcie I. czynu i za to, na mocy art. 54 § 1 i 2 kks w zb. z art. 63 § 6 i 2 kks w zb. z art. 86 § 4 i 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks, skazuje go, zaś na podstawie art. 54 § 2 kks w zw. z art. 7 § 2 kks wymierza mu karę 240 (dwustu czterdziestu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 70 (siedemdziesiąt) złotych;

2. Oskarżonego: A. K. uznaje za winnego popełnienia zarzuconego mu w punkcie II. czynu ustalając, że utrudniał wykonanie czynności służbowej osobom uprawnionym do przeprowadzenia czynności kontrolnych i za to, na mocy art. 94 § 2 kks skazuje go na karę 30 (trzydziestu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 70 (siedemdziesięciu) złotych;

3. Na mocy art. 39 § 1 kks oraz art. 85 § 1 i 2 kk, art. 86 § 2 kk w zw. z art. 20 § 2 kks orzeczone w punktach 1. i 2. kary grzywny łączy i wymierza oskarżonemu karę łączną w wysokości **250 (dwustu pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny**, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie **70 (siedemdziesięciu) złotych**;

4. Na mocy art. 29 pkt 1 kks, art. 30 § 1 i 2 kks za czyn z punktu I orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych przechowywanych w magazynie Oddziału Celnego (...) w K. opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr 1 na k. 62 pod poz. 1-3;
5. Na mocy art. 29 pkt 2 kks w zw. z art. 30 § 1 i 2 kks w zw. z art. 31 § 1a kks orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa samochodu marki V. (...) o nr rej. (...) oraz dowodu rejestracyjnego i kluczyków opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr 1 na k. 62 pod poz. 4-6;
6. Na podstawie art. 230 § 2 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks zwraca oskarżonemu dowód rzeczowy szczegółowy opisany w wykazie dowodów rzeczowych na k. 62 pod poz. 7;
7. Zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym od kosztów zniszczenia przedmiotów, których przepadek orzeczono w punkcie 4.

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony A. K., urodzony w (...) roku, mieszka w S. na Białorusi, jest kawalerem, nie posiada nikogo na utrzymaniu, z zawodu jest elektromechanikiem, obecnie nie pracuje. Oskarżony nie figuruje w kartotece karnej Krajowego Rejestru Karnego (dane osobopoznawcze k. 29, informacja z K. k.77).

A. K., w celu polepszenia swojej sytuacji finansowej, postanowił na terytorium Polski, przez przejście drogowe w K., nielegalnie wwozić, ukrywając je w pojeździe, bagażu i rzeczach osobistych, wyroby tytoniowe podlegające ograniczeniom obrotu i obowiązkowi oznaczenia znakami skarbowymi akcyzy, z pominięciem ich zgłoszenia do kontroli celnej i granicznej. W wykonaniu powyższego zamiaru w dniu 2 kwietnia 2015 roku, jadąc samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) – 4, przez drogowe przejście graniczne w K., sprowadził na terytorium kraju, bez dopełnienia obowiązku celnego polegającego na przedstawieniu organowi celnemu i zgłoszenia celnego, towar nieoznaczony znakami akcyzy, w postaci 5000 paczek papierosów różnych marek, ukrytych w pojeździe w przerobionej podwójnej podłodze, tunelu skrzyni biegów, siedzeniach, progach oraz w tylnym zderzaku. Tym samym, nie ujawniając właściwemu organowi przedmiotu i podstawy opodatkowania, naraził na uszczuplenie należności celne w kwocie 4164 zł oraz podatki w łącznej wysokości 102556 zł, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 21308 zł oraz podatek akcyzowy w kwocie 81248 zł.

Oskarżony, podczas prowadzącej do ujawnienia powyższego przemytu kontroli celnej w dniu 2 kwietnia 2015 roku, utrudniał jej przeprowadzenie, nie reagował na polecenia wydawane przez funkcjonariuszy celnych, zaś na żądanie wydania należącego do niego telefonu komórkowego – zniszczył go.

Powyższy stan faktyczny ustalono przede wszystkim na podstawie: wyjaśnień oskarżonego (k. 30), zeznań świadków Z. O. (k. 24), A. C. (k. 25), A. P. (k. 39), notatek urzędowych (k. 2,21), notatki z użycia prewencyjnego środków przymusu bezpośredniego (k. 3), protokołu przeszukania z materiałem poglądowym (k. 7-14), protokołu oględzin (k. 23), protokołu zatrzymania przedmiotów z materiałem poglądowym (k. 4-6), pokwitowań (k. 16,17,18), protokołu oględzin z materiałem poglądowym (k. 40-41, 44-58), protokołu zdawczo – odbiorczego (k. 66-67), protokołu taryfikacji, wyceny i wyliczenia należności celnych i podatkowych (k. 15), dowodu rejestracyjnego i jego tłumaczenia (k. 20, 32, 74, 76), kserokopii paszportu (k. 33 -38), pisma UC w B. z dn. 07.04.2015 r. (k. 42) i pisma (...) z dn. 21.05.2015 r. (k. 78-80).

Oskarżony w toku postępowania przyznawał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Przesłuchiwany w postępowaniu przygotowawczym (k. 30) wskazał, iż przemytu papierosów dokonywał na zlecenie innej osoby – w zamian za wynagrodzenie. Wyroby tytoniowe zakupił w Białorusi za środki otrzymane od zlecającego, następnie

samodzielnie ukrył je w pojeździe w uprzednio przygotowanych przez niego schowkach. Papierosy pozostawić miał w lesie, w miejscu ustalonym ze zlecającym.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle całokształtu materiału dowodowego przedstawionego do oceny sądowi i ujawnionego w toku przewodu sądowego na rozprawie głównej, wina oskarżonego A. K. oraz okoliczności popełnienia zarzuconych mu przestępstw nie budziły żadnych wątpliwości.

Sąd w całości dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego, który przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. W ocenie Sądu oskarżony nie miał powodu by wskazywać na swoje sprawstwo, gdyby czynu tego nie dokonał, a uczyniła to inna osoba. Jednocześnie zebrany w sprawie materiał dowodowy w sposób jednoznaczny potwierdził winę A. K..

A. K. został zatrzymany na „gorącym uczynku” przemytu granicznego - w czasie czynności kontrolnych dokonywanych przez funkcjonariuszy celnych jeszcze na przejściu granicznym ujawniono, iż wwoził on z terytorium Białorusi na obszar celny Wspólnoty wyroby tytoniowe nieoznaczone polskimi znakami akcyzy, ukryte w spreparowanych specjalnie w tym celu schowkach w samochodzie. Kontrola ta odbywała się oczywiście na polskim obszarze celnym, a więc po przekroczeniu granicy RP, czyli po wprowadzeniu towaru na polski obszar celny. W toku rewizji szczegółowej kierowanego przez oskarżonego pojazdu marki V. (...) o nr rej. (...) -4 na przejściu drogowym w K. w dniu 2 kwietnia 2015 roku odnaleziono 5 000 paczek papierosów różnych marek. Uchylając się od obowiązku celnego dotyczącego przedstawienia organowi celnemu i zgłoszenia celnego towarów akcyzowych przywożonych z zagranicy na obszar celny Wspólnoty naraził na uszczuplenie należności celne oraz należności podatkowe, w tym podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy. Stąd też nie było żadnych wątpliwości, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu. Stanowił on przestępstwo skarbowe kwalifikowane z art. 86 art. 54 § 1 i 2 kks w zb. z art. 63 § 6 i 2 kks w zb. z art. 86 § 4 i 1 kks. Z uwagi na wartości należności publicznoprawnych narazonych na uszczuplenie (art. 53 § 3 kks – wartość należności podatkowej (tj. obu podatków przekraczała ustawowy próg przestępstwa skarbowego wynoszący pięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę w czasie popełnienia czynu, wartość należności celnej była niższa od tej kwoty) czyn oskarżonego wypełniał znamiona jednocześnie przestępstwa i wykroczenia skarbowego. W takim przypadku rzeczywistego zbiegu przepisów normujących odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe skazanie za tak opisany czyn, w oparciu o art. 7 § 1 kks, powinno nastąpić tylko za jedno przestępstwo skarbowe na podstawie wszystkich kumulatywnie zbiegających się przepisów ustawy. Oczywiście przy tym było, że oskarżony działał świadomie, w zamiarze bezpośrednim, o czym świadczy fakt zatajenia przed urzędnikiem celnym przywozu papierosów i ich ukrycie.

Wątpliwości budzić nie mogło również, iż oskarżony swoim zachowaniem podczas kontroli celnej na drogowym przejściu granicznym w K. w dniu 2 kwietnia 2015 roku utrudniał jej prowadzenie. Przebieg powyższej kontroli, w szczególności konieczność zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec zachowania oskarżonego, nie była kwestionowana przez A. K.. Zmieniając opis czynu Sąd miał na uwadze brzmienie przepisu art. 94 § 2 kks. Z zeznań przesłuchanych w toku dochodzenia świadków – funkcjonariuszy celnych Z. O. (k. 24) i A. C. (k. 25) jednoznacznie wynikało, że oskarżony w czasie przekraczania granicy nie zgłosił do odprawy przewożonych papierosów, a były one ukryte w samochodzie – w przerobionej podwójnej podłodze, tunelu skrzyni biegów, przerobionych siedzeniach, progach, tylnym zderzaku. Wskazali również, iż podczas przeszukania pojazdu oskarżony zniszczył należący do niego telefon komórkowy marki H.. Z protokołu przesłuchania A. P. (k. 39) wynikało zaś, iż oskarżony pouczone został o prawie do złożenia wniosku o zapoznanie się z materiałami dochodzenia, o konsekwencjach niewskazania adresu do doręczeń w kraju, jak i możliwości zażądania końcowego zaznajomienia z materiałem dowodowym. Powyższe zeznania Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Funkcjonariusze w sposób rzeczowy zrelacjonowali ujawnienie przemytu. Czynności tych dokonali w ramach swoich obowiązków służbowych i nie mieli żadnych podstaw do fałszywego obciążania oskarżonego. Okoliczności ujawnienia wyrobów akcyzowych oraz niezastosowania się oskarżonego do poleceń funkcjonariuszy celem utrudnienia dokonania czynności kontrolnych zostały potwierdzone dokumentami sporządzonymi przez organ prowadzący dochodzenie. Była to więc notatki urzędowe z k. 1 i 2 wskazujące okoliczności ujawnienia papierosów oraz notatka z użycia środków przymusu (k. 3) wskazująca na zachowanie oskarżonego

podczas kontroli. Okoliczność zniszczenia aparatu telefonicznego potwierdzona przy tym została również w protokole oględzin wraz z materiałem poglądowym (k. 40 – 41). Dalej należy wskazać protokół przeszukania z materiałem poglądowym (k. 7-14), protokół oględzin (k. 23), pokwitowania (k. 16,17,18), protokół oględzin z materiałem poglądowym (k. 44-58), protokołu zdawczo – odbiorczego (k. 66-67), pisma UC w B. z dn. 07.04.2015 r. (k. 42) i pisma (...) z dn. 21.05.2015 r. (k. 78-80), protokołu taryfikacji, wyceny i wyliczenia należności celnych i podatkowych (k. 15), potwierdzające wartość i ilość zatrzymanych wyrobów akcyzowych, wysokości należności publicznoprawnych związanych z ich bezprawnym wprowadzeniem na polski obszar celny. Rzetelność tych dokumentów nie była kwestionowana, w zakresie taryfikacji i zestawienia można jedynie wskazać, że zostały one dokonane na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów – w tym określających stawki celno – podatkowe, przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia i umiejętności do tego typu czynności (inspektora celnego). Obliczenie tych wartości jest prawidłowe, jednoznaczne i klarowne. Protokół oględzin papierosów ukazuje wprost, że pochodzą z Białorusi i nie posiadają polskich znaków akcyzy. W kontekście powyższych dowodów wyjaśnienia oskarżonego, w których przyznał się do popełnienia zarzuczonego mu czynu, uznano za wiarygodne.

Wobec powyższego zarówno wina, okoliczności popełnienia czynów, jak i ich ocena prawno – karna nie budziły jakichkolwiek wątpliwości. Osłą sporną sprawy pozostawała kara, która winna zostać wymierzona podsądnemu.

Przy wymiarze kary Sąd kierował się dyrektywami określonymi w art. 12 i 13 kks, zgodnie, z którymi sąd uwzględnia w szczególności rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu zabronionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężącego na sprawcy obowiązku finansowego, jego motywację i sposób zachowania się, właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed popełnieniem czynu zabronionego i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza gdy czynił starania o zapobieżenie uszczupleniu należności publicznoprawnej lub o jej późniejsze wyrównanie. Odnosząc się do czynu kwalifikowanego z art. 54 § 1 i 2 kks w zb. z art. 63 § 6 i 2 kks w zb. z art. 86 § 4 i 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks przywołać przy tym należało, iż w sprawach dotyczących uszczupień należności celnych i podatkowych, o ich stopniu społecznego niebezpieczeństwa decyduje przede wszystkim strona przedmiotowa, a więc wysokość uszczupień i sposób ich dokonania. Nie bez znaczenia pozostają jednak i okoliczności dotyczące osoby sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste. Tak więc, mimo, że na pierwszy plan przy wymiarze kary w niniejszej sprawie wysuwa się wartość należności publicznoprawnych narażonych na uszczuplenie czynem oskarżonego to nie można rozpatrywać ich w oderwaniu od aspektów dotyczących samego sprawcy. Są to więc wartości cła i podatków: akcyzowego i od towarów i usług – a więc danin, które zgodnie z prawem winny zasilić środki publiczne. Oskarżony dążył do pozbawienia Skarbu Państwa należnych mu sum uchylając się od zgłoszenia celnego (opodatkowania). Reakcja karna za czyn skierowany przeciwko interesom fiskalnym Skarbu Państwa musi z jednej strony jednoznacznie wskazywać, że takie czyn nie popłaca i rodzi szereg negatywnych konsekwencji dla sprawcy, a przemyt winien spotkać się z odpowiednim napiętnowaniem zważywszy, że w rejonie właściwości tutejszego Sądu sprawy związane z przemytem celnym są nagminne, z drugiej zaś nie może pozostawać w opozycji do sprawcy czynu.

Określając wysokość wymierzonej kary Sąd miał również na względzie, że w sprawach dotyczących należności celnych i podatkowych, o ich stopniu społecznego niebezpieczeństwa decyduje w istocie strona przedmiotowa, a więc wysokość uszczupień i sposób ich dokonania. Natomiast okoliczności dotyczące osoby sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste przy orzekaniu kar majątkowych odgrywają rolę drugorzędną. Te okoliczności mogłyby mieć istotne znaczenie w tej sytuacji, gdyby Sąd rozważał potrzebę wymiaru kary pozbawienia wolności (por. wyrok SN z dnia 14 sierpnia 1997 r., V KKN 330/96, Prok. i Pr. 1998, nr 3, poz. 21). Tak więc na pierwszy plan przy wymiarze kary w niniejszej sprawie wysuwa się wartość należności publicznoprawnych narażonych na uszczuplenie czynem oskarżonego. Są to więc wartości cła i podatków: akcyzowego i od towarów i usług – a więc danin, które zgodnie z prawem winny zasilić środki publiczne. Oskarżony dążył do pozbawienia Skarbu Państwa należnych mu sum, decydując się nielegalne wprowadzenie na obszar celny artykułów akcyzowych. Są to zaś kwoty stosunkowo znaczne, kilkudziesięciokrotnie przekraczające wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę. Jest więc logicznym, że aby grzywna miała odnieść swój pożądany skutek – i to nie tylko jako odpłaty za czyn przestępny ale przede wszystkim w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa jak i samego sprawcy – musi być odnoszona do tych kwot. Reakcja karna za czyn skierowany przeciwko interesom fiskalnym Skarbu Państwa musi bowiem

jednoznacznie wskazywać, że takie przestępstwo nie popłaca i rodzi szereg negatywnych konsekwencji dla sprawcy, a przemyt winien spotkać się z odpowiednim napiętnowaniem. Aby więc orzec słuszną karę należało przede wszystkim ocenić wagę czynu w kontekście ustawowego zagrożenia. Zaznaczyć przy tym należy, iż zgodnie z art. 54 § 2 i 1 kks karą do 720 stawek dziennych grzywny zagrożone są zachowania, które powodują narażenie uszczuplenia należności publicznoprawnej do 200-krotności najniższego wynagrodzenia, przy czym w niniejszym przypadku granica ta wynosiła 350.000 zł. Orzeczona grzywna powinna więc uwzględniać zakres ustawowego zagrożenia do 720 stawek dziennych grzywny w odniesieniu do maksymalnego uszczuplenia penalizowanego przez powyższy przepis. Trzeba przy tym pamiętać, że system wymiaru grzywny jest dwustopniowy – po pierwsze oznacza się ilość stawek i tutaj podstawą wnioskowania jest poziom bezprawności czynu i jego waga, w drugiej kolejności określa się wysokość jednej stawki dziennej, wyznaczając ją na podstawie okoliczności dotyczących sytuacji majątkowej sprawcy. Oczywiście nadinterpretacją byłoby wskazanie, że oskarżonemu należy wymierzyć grzywnę według działania matematycznego 102.556,00 zł (kwota łącznego uszczuplenia podatkowego) dzielona przez 350.000 zł (kwota maksymalnego uszczuplenia podatkowego penalizowanego przez art. 54 § 2 kks) pomnożona przez 720 stawek (maksymalna kara przewidziana przez art. 54 § 2 kks) wynosi 211 stawek dziennych, gdyż w sprawie istnieje szereg okoliczności obciążających, to jednak wynik tego działania obrazuje w sposób obiektywny rozmiar społecznej szkodliwości czynu w obrębie normy art. 54 § 2 kks jako podstawy wymiaru kary.

Jeżeli chodzi o rodzaj i stopień naruszenia ciążącego na sprawcy obowiązku finansowego, jego motywację i sposób zachowania się – były to na pewno okoliczności przemawiające za zaostrzeniem odpowiedzialności karnej oskarżonego. Nie ma wątpliwości, że działał w zamiarze bezpośrednim kierunkowym, a stopień naruszenia obowiązku finansowego był znaczny – zmierzał w istocie do uniknięcia zapłaty jakichkolwiek należności publicznoprawnych. Zdaniem Sądu jego wyjaśnienia w powiązaniu z zasadami logiki i doświadczenia życiowego wskazują w stopniu oczywistym, że przemyczone papierosy, o czym świadczy nawet sama ich ilość, znacznie przekraczająca potrzeby jednej osoby, miały trafić na nielegalny rynek. Sąd wziął również pod uwagę czasochłonność i stopień skomplikowania podstępnych zabiegów sprawcy mających na celu ukrycie przemycanych papierosów. W zakresie wymiaru kary wzięto także pod uwagę, że przestępstwa i wykroczenia skarbowe polegające na przemyśle celno-akcyzowym są obecnie nagminne i zdarzają się niezwykle często w praktyce sądów i organów ścigania – szczególnie (co oczywiste) tych, na których obszarze działania znajdują się zewnętrzne przejścia graniczne Strefy S.. Już ze względu na częstotliwość, czynom takim należy się w sposób stanowczy przeciwstawić odpowiednio ukształtowaną reakcją karną. Kwestia nagminności dopuszczania się podobnych czynów zabronionych, co prawda nie jest okolicznością, która może być brana pod uwagę przy ocenie stopnia ich społecznej szkodliwości, nie oznacza to jednak, że jest całkowicie obojętna dla wymiaru kary. Wszak jednym z celów, który ma osiągnąć kara - wskazanym w art. 53 §1 kk (art. 12 § 2 kks) - jest zapobieganie popełnianiu przestępstw, zwłaszcza tych nagminnych (por. postanowienie SN z 28.11.2008 r. V KK 161/08, Biul.PK 2009/1/83). Należy również wskazać, że badania nad przestępczością w Polsce wykazują, że wielkość tzw. szarej strefy dotyczącej handlu, przemytu, przerzutu w inne części Europy wyrobów akcyzowych jest bardzo istotny, przestępstwa tego typu pozbawiają Skarb Państwa olbrzymich sum pieniężnych stanowiąc jednocześnie źródło utrzymania dla wielu osób. Okoliczności niniejszej sprawy jednoznacznie wskazują, że oskarżony zafunkcjonował w takiej „szarej strefie”. Za okoliczności łagodzące Sąd uznał natomiast przyznanie się do winy oraz uprzednią niekaralność oskarżonego.

W opinii Sądu wymierzona grzywna w wysokości 240 stawek jest adekwatną w porównaniu do wskazanych wyżej należności publicznoprawnych. W opinii Sądu taka sankcja stanowi wystarczające minimum reakcji karno – skarbowej ze względu na prewencyjny charakter kary. Na marginesie należy również podnieść, że z urzędu Sądowi znana jest praktyka organów skarbowych polegająca na domaganiu się kar stanowiących określony ułamek należności publicznoprawnej. Uwzględnia ona jednak wewnętrzne instrukcje tych instytucji i w żaden sposób nie wiąże Sądu, tym bardziej, że pozostaje w oderwaniu od kodeksowych dyrektyw wymiaru kary. Ponadto należy zaznaczyć, że już samo wyliczenie należności publicznoprawnych – aczkolwiek zgodne z obowiązującymi przepisami – zawiera w sobie pewne sztuczne zwiększenie dolegliwości dla oskarżonego gdyż ustalono je na podstawie maksymalnej ceny detalicznej papierosów w wysokości trzykrotności średniej ważonej detalicznej ceny sprzedaży.

W ocenie Sąd na stanowcze potępienie zasługiwał także popełniony przez A. K. czyn kwalifikowany z art. 94 § 2 kks. Przy wymiarze kary Sąd miał na uwadze wskazane wyżej dyrektywy jej wymiaru, w tym w szczególności społeczną szkodliwość czynu oraz stopień zawinienia sprawcy. W tym kontekście należało przede wszystkim wziąć pod uwagę, iż oskarżony nie wykonując poleceń funkcjonariuszy wykazał się dużym stopniem lekceważenia zasad prawnych, wręcz butą wobec kontrolujących go funkcjonariuszy. Nie ma wątpliwości, że A. K. mimo świadomości sytuacji i jej prawnej oceny, w tym konieczności zastosowania się do poleceń funkcjonariuszu, mimo to podjął działania przeciwnie – starał się utrudnić przeprowadzenie kontroli. Pamiętać jednakże należało, że oskarżony nie działał wyłącznie z powodów ambicjonalnych – przeprowadzana kontrola wykazała, iż oskarżony przewoził 5 000 paczek papierosów nieoznaczonych polskimi znakami akcyzy. Tym samym oczywistym jest, iż zachowanie oskarżonego zmierzać zatem miało w istocie do ochrony przed odpowiedzialnością karną siebie i innych osób, zaangażowanych w przemyt. Mając na względzie, że ustawodawca za przestępstwo z art. 94 § 2 kks przewidział zagrożenie karą grzywny w wysokości do 720 stawek dziennych, przy uwzględnieniu również uprzedniżej niekaralności oskarżonego, za adekwatną i sprawiedliwą Sąd uznał karę 30 stawek dziennych grzywny. W ocenie Sądu będzie ona dawała rękojmię realizacji celów zarówno w zakresie prewencji ogólnej, jak i indywidualnej.

Ustalając wysokość stawki dziennej grzywny w obu przypadkach na kwotę 70 złotych Sąd kierował się trudną sytuacją majątkową oskarżonego. Jest on osobą, która nie pracuje i nie posiada majątku. Oczywiście nie może być to usprawiedliwieniem popełnienia czynów zabronionych, to jednak jest to okoliczność, którą należało wziąć pod uwagę przy wymiarze grzywny. Dlatego też uznano, że 70 złotowa kwota jednej stawki dziennej jako wręcz zbliżona do najniższej przewidzianymi przepisami sumy, w kontekście jej maksymalnego wymiaru, jest zdaniem Sądu właściwa i adekwatna do możliwości płatniczych sprawcy i jej sytuacji finansowej. Porównując tą sumę do wysokości stawek dziennych orzekanych za przestępstwa powszechnie należy ją uznać za wystarczająco wysoką.

W pkt 3 sentencji wyroku, na mocy art. 39 § 1 kks oraz art. 85 § 1 i 2 kk, art. 86 § 2 kk w zw. z art. 20 § 2 kks, Sąd połączył orzeczone kary grzywny i wymierzył oskarżonemu karę łączną w wysokości 250 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 70 złotych. Dokonując ustalenia kary łącznej, która winna być orzeczona w tej sytuacji co do A. K., godzi się podkreślić, że kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy objętej wyrokiem. Zgodnie z art. 39 § 1 kks Sąd wymierza karę łączną grzywny w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając 1080 stawek dziennych grzywny. Stosownie do powyższego kara łączna grzywny wymierzona skazanemu mogła oscylować w granicach od 240 stawek dziennych do 270 stawek dziennych grzywny. Przystępując do jej wymiaru w ramach wskazanych granic, Sąd doszedł do przekonania, iż z zasadnym będzie zastosowanie zasady asperacji. W ocenie Sądu karą sprawiedliwa, współmierna do rozmiaru zawinienia sprawcy i do ciężaru gatunkowego popełnionych przezeń przestępstw, uwzględniając łączność czasową, przedmiotową i podmiotową tych czynów, będzie kara łączna grzywny w wysokości 250 stawek dziennych. Sąd łącząc orzeczone kary grzywny, na nowo ustalił wysokość stawki dziennej grzywny – na kwotę 70 złotych uwzględniając przy tym możliwości płatnicze oskarżonego, w szczególności jego młody wiek, posiadane możliwości zarobkowania, jak i brak zatrudnienia i majątku.

Wymierzona sankcja stanowi w ocenie Sądu właściwą reakcję karno – skarbową ze względu na prewencyjny charakter kary. Na pewno konieczność zapłaty w sumie 17.500 zł tytułem grzywny oraz utrata samochodu odniesie pozytywny efekt, tak w wymiarze indywidualnym jak i ogólnospołecznym. Sąd miał na względzie również względy natury humanitarnej. Jest rzeczą oczywistą, że już wymierzona wyrokiem grzywna w wymiarze 250 stawek dziennych przy ustalonej wysokości jednej stawki na poziomie 70 zł, z całą pewnością w sposób negatywny odbije się na sytuacji majątkowej sprawcy i będzie stanowić dla oskarżonego obciążenie finansowe odczuwalne przez dłuższy czas. Zauważyć bowiem należy, iż oskarżony co prawda nie ma nikogo na utrzymaniu, ale i obecnie nie posiada zatrudnienia, ani też nie ma majątku. Również jego możliwości zarobkowe nie pozwalają na określenie wysokości stawki jednostkowej grzywny na wyższym poziomie niż 70 zł. Dlatego też nie ma potrzeby dalszego zwiększania wymiaru kary grzywny i zapłata już takiej sumy spełni cele postępowania karnego. Ukształtowana w wyroku reakcja karna za popełnienie przestępstwa skarbowego w opinii Sądu odniesie pozytywny skutek w stosunku do oskarżonego, tak, że w przyszłości nie popełni on przestępstwa lub wykroczenia skarbowego. Będzie też odpowiednia w zakresie kształtowania świadomości prawnej

społeczeństwa. Należy w tym miejscu przytoczyć powtarzany wielokrotnie przez Sąd Okręgowy w Białymstoku pogląd, że doświadczenie zawodowe uczy, iż cele kary, w tym w zakresie wychowawczym i zapobiegawczym, spełnia jedynie kara, której wymiar mieści się w realnych możliwościach płatniczych i finansowych osoby oskarżonej. Postulowana kara przez oskarżyciela publicznego oraz kara wymierzona w wyroku nakazowym (w zakresie globalnej kwoty, nie zaś liczby stawek dziennych grzywny) jako przekraczająca stopień społecznej szkodliwości czynu z całą pewnością takie możliwości zaś przekracza.

Przechodząc do kwestii orzeczonych środków karnych należy wskazać, że przepis art. 30 § 2 kks, w sytuacji popełnienia czynu, którego dopuścił się oskarżony, przewiduje przepadek przedmiotów określonych w art. 29 pkt 1-3 kks, a więc zarówno przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa skarbowego, jak też narzędzia lub innego przedmiotu stanowiącego mienie ruchome, które służyło lub było przeznaczone do popełnienia przestępstwa skarbowego. Nie ulega zatem wątpliwości, że Sąd zobowiązany był orzec przepadek na rzecz Skarbu Państwa przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa skarbowego, to jest dowodów rzeczowych w postaci 5000 paczek papierosów przechowywanych w magazynie Oddziału Celnego (...) w K. opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr 1 na k. 62 pod poz. 1-3. Orzeczenie tego środka karnego było ze wszech miar pożądane i konieczne, nie tylko z punktu widzenia przedstawionych powyżej dyrektyw wymiaru kary, ale również ze względu na konieczność ochrony interesu fiskalnego państwa, a więc w celach zabezpieczających przed wprowadzeniem tych artykułów do obrotu. Nie ma przy tym wątpliwości, że w sytuacji majątkowej oskarżonego strata towaru także będzie stanowiła odpowiednią dolegliwość natury materialnej, co zostało uwzględnione przy wymiarze grzywny. Jednocześnie, na podstawie art. 31 § 6 kks, obligatoryjne było zarządzenie zniszczenia wyrobów tytoniowych.

Z kolei, w zakresie orzeczonego przypadku marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) - 4 (kluczykami i dowodem rejestracyjnym), należy podnieść, że pojazd ten niewątpliwie był przedmiotem stanowiącym mienie ruchome, które służyło do popełnienia przestępstwa skarbowego. Przedmiotem służącym do popełnienia przestępstwa jest każda rzecz, niekoniecznie wytworzona w celu przestępczym, której użycie umożliwia lub co najmniej ułatwia sprawcy realizację zamierzonego czynu przestępczego albo jego poszczególnych stadiów (tak wyrok SN z dnia 11 kwietnia 1984 r., RNw 4/84, OSNKW 1984, nr 11-12, poz. 113). Zgodnie z utrwalonym poglądem, przepadek na podstawie art. 29 pkt 2 kks obejmuje zatem instrumenta sceleris w znaczeniu ścisłym (przedmioty specjalnie przystosowane do popełniania czynów zabronionych - "narzędzia"), jak i w znaczeniu szerszym (przedmioty służące celom nieprzestępnym, które zostały jedynie wykorzystane do działalności przestępczej). Stosownie do art. 31 § 1a kks Sąd może orzec przepadek przedmiotów określonych w art. 29 pkt 2 kks tj. narzędzi lub innych przedmiotów stanowiących mienie ruchome, które służyły do popełnienia przestępstwa skarbowego, niebędących własnością jego sprawcy, jeżeli ich właściciel lub inna osoba uprawniona na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach przewidywała albo mogła przewidzieć, że mogą one służyć lub być przeznaczone do popełnienia przestępstwa skarbowego. Zgodnie z przyjętym w doktrynie poglądem ma to miejsce, gdy nie zachowując wymaganej ostrożności właściciel przekazał rzecz innej osobie, choć gdyby ją zachował do tego mogłoby nie dojść, gdyż istniały okoliczności nakazujące mu ową ostrożność, przez które mógł on przewidzieć, iż sprawca może wykorzystać dany przedmiot jako narzędzie do czynu skarbowego. Niezbędne staje się zatem wykazanie, że przekazując sprawcy ową rzecz do dyspozycji (np. w dzierżawę, użyczenie czy użytkowanie), osoba ta nie zachowała należytej ostrożności, choć istniały określone okoliczności, poprzez które przewidywała ona lub mogła przewidzieć, że sprawca może wykorzystać ów przedmiot do popełnienia czynu skarbowego. Należy przy tym podkreślić, iż obowiązek wykazania powyższych okoliczności obciąża oskarżyciela (zob. T. Grzegorzczak. O niektórych zmianach w materialnym prawie karnym skarbowym w związku z nowelizacją kks z dnia 28 lipca 2005 r., PiPr 2006, nr 3, s. 13-14). Wyjątek od obowiązku orzeczenia przypadku przedmiotów stanowi między innymi art. 31 § 3 pkt 1 kks. Podstawą do odstąpienia od orzeczenia przypadku przedmiotów, jest zgodnie z tym przepisem sytuacja, w której orzeczenie takie byłoby niewspółmierne do wagi popełnionego przestępstwa skarbowego.

W niniejszej sprawie oskarżony do przewiezienia do Polski zakupionych za granicą 5 000 paczek papierosów nieoznaczonych polskimi znakami akcyzy posłużył się samochodem marki V. (...) stanowiącym własność M.M., przy czym pojazd ten został w tym celu specjalnie przerobiony. Niewątpliwym jest również, iż oskarżony nie uzyskał

przedmiotowego pojazdu w drodze czynu zabronionego. Zauważyć należy, iż z informacji z Komendy Głównej Straży Granicznej wynika, iż oskarżony co najmniej dziesięciokrotnie na teren Rzeczypospolitej Polski wjeżdżał powyższym pojazdem, przy czym pojazd ten nie figuruje jako poszukiwany. Ponadto M. M., pomimo skutecznego poinformowania go o możliwym przypadku pojazdu i uprawnieniu do złożenia interwencji (k. 83 - 86) nie wstąpił do sprawy, nie wypowiedział się w przedmiocie swojej świadomości co do przeznaczenia pojazdu. Nie ulega zatem wątpliwości, że pojazd ten nie tylko służył do popełnienia przestępstwa skarbowego, lecz jednocześnie właściciel pojazdu co najmniej przewidywał, iż z jego użyciem zostanie popełnione przestępstwo.

W ocenie Sądu, w sprawie niniejszej nie można mówić o niewspółmierności przypadku do wagi popełnionego przestępstwa. Wartość pojazdu, którego przypadek orzeczono, na datę czynu wynosiła 1 560 złotych (notatka urzędowa k.21). Przy rozstrzygnięciu kwestii niewspółmierności przypadku do wagi popełnionego przestępstwa skarbowego pomocny jest stopień społecznej szkodliwości czynu, przy którym ocenie należy brać pod uwagę rodzaj i charakter zagrożonego lub naruszonego dobra, wagę naruszonego przez sprawcę obowiązku finansowego, wysokość uszczuplonej lub narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej, sposób i okoliczności popełnienia czynu zabronionego, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia (Kodeks karny skarbowy. Komentarz, B. Kurzepa, W. Kotowski, Warszawa 2005, str. 504). Przy określeniu wagi czynu sprawcy bierze się pod uwagę m.in. wartość należności uszczuplonej lub narażonej na uszczuplenie lub wartość przedmiotu czynu. Narażone na uszczuplenie należności wynosiły łącznie ponad 102 550 zł. Nawet więc przy samym porównaniu wartości samochodu do wysokości należności publicznoprawnych narażonych na uszczuplenie, nie zachodzi sytuacja niewspółmierności przypadku do wagi popełnionego czynu.

Ponadto, przy określeniu wagi czynu w przedmiotowej sprawie, szczególną uwagę należy zwrócić na sposób i okoliczności popełnienia przestępstwa oraz postać zamiaru. Otóż papierosy nie były przez oskarżonego przewożone w bagażach, ale zostały ukryte tak w pustych przestrzeniach konstrukcyjnych, jak i w specjalnie przerobionej podłodze. Oskarżony zatem w pełni świadomie i z premedytacją dążył do uniemożliwienia wykrycia przez funkcjonariuszy celnych przewożonych przez niego wyrobów akcyzowych, środkiem do tego zaś było odpowiednie przygotowanie samochodu.

W pkt 6 sentencji wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 230 § 2 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks o zwraca oskarżonemu dowodu rzeczowego w postaci telefonu komórkowego marki H., szczegółowy opisany w wykazie dowodów rzeczowych na k. 62 pod poz. 7, bowiem jest on zbędny dla postępowania karnego.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na mocy art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks, zwalniając oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym kosztów zniszczenia wyrobów akcyzowych i przechowywania samochodu, uznając, że ich poniesienie byłoby dla sprawcy zbyt uciążliwe z uwagi na jego sytuację materialną związaną z brakiem pracy i dochodów oraz wysokością orzeczonej do zapłaty grzywny.